

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HOÁ HÀ NỘI
KHOA QUẢN LÝ VĂN HOÁ NGHỆ THUẬT

THỰC TRẠNG QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC
ĐỐI VỚI VIỆC BẢO TỒN VÀ PHÁT HUY GIÁ TRỊ
DI SẢN THIÊN NHIÊN THẾ GIỚI VƯỜN QUỐC GIA
PHONG NHA – KÊ BÀNG, TỈNH QUẢNG BÌNH

KHOÁ LUẬN TỐT NGHIỆP
CỬ NHÂN QUẢN LÝ VĂN HOÁ

Giảng viên hướng dẫn : Ths. Trần Thị Diên
Sinh viên thực hiện : Nguyễn Thị Thu Huyền
Lớp : QLVH 8C
Khóa học : 2007 – 2011

HÀ NỘI - 2011

MỤC LỤC

PHẦN MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài khóa luận.	8
2. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	9
3. Mục đích nghiên cứu.....	10
4. Cơ sở lý luận và phương pháp nghiên cứu.	10
5. Đóng góp của khóa luận.....	10
6. Cấu trúc khóa luận	11
PHẦN NỘI DUNG	12
CHƯƠNG 1: QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC ĐỐI VỚI DI SẢN VĂN HÓA - MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN.....	12
1.1. Di sản văn hóa- đối tượng của quản lý nhà nước	12
1.1.1. Khái niệm văn hóa và di sản văn hóa	12
1.1.2. Khái niệm quản lý nhà nước và quản lý nhà nước về văn hóa.	17
1.2. Nội dung quản lý nhà nước về di sản văn hóa	19
1.3. Cơ sở pháp lý trong hoạt động quản lý nhà nước đối với di sản văn hóa..	20
1.3.1. Các văn bản quản lý nhà nước đối với Di sản văn hóa.....	20
1.3.2. Các công ước quốc tế về bảo tồn và phát huy di sản văn hóa, và danh lam thắng cảnh.....	25
1.4. Chủ thể của Quản lý nhà nước về Di sản văn hóa	29
CHƯƠNG 2: THỰC TRẠNG HOẠT ĐỘNG QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC ĐỐI VỚI VIỆC BẢO TỒN VÀ PHÁT HUY GIÁ TRỊ DSTN THẾ GIỚI - VƯỜN QUỐC GIA PHONG NHA KẼ BÀNG, TỈNH QUẢNG BÌNH.	31
2.1. Khái quát chung về Vườn Quốc gia Phong Nha Kẻ Bàng	31
2.1.1. Vị trí địa lý, Quy mô	31
2.1.2. Quá trình công nhận danh hiệu DSTN	33
2.2. Những giá trị toàn cầu của Vườn Quốc gia Phong Nha Kẻ Bàng	34

2.2.1. Các giá trị về mặt tự nhiên.....	34
2.2.1.1. Địa hình	35
2.2.1.2. Địa chất.....	35
2.2.2. Giá trị đa dạng sinh học của Vườn quốc gia Phong Nha - Kẻ Bàng. .	41
2.2.3. Các giá trị về văn hóa.....	44
2.3. Cơ quan quản lý nhà nước về việc bảo vệ và phát huy các giá trị của Vườn Quốc gia Phong Nha Kẻ Bàng.....	49
2.3.1. Chỉ định quản lý	50
2.3.2. Ban quản lý Vườn Quốc gia Phong Nha Kẻ Bàng	52
2.4. Thực trạng quản lý nhà nước đối với Di sản thiên nhiên thế giới Vườn Quốc gia Phong Nha Kẻ Bàng	60
2.4.1. Công tác áp dụng các chính sách Văn hóa vào việc Quản lý Di sản và nghiên cứu khoa học.....	60
2.4.2. Công tác khoanh vùng, cắm mốc bảo vệ di sản.	64
2.4.3. Công tác bảo vệ rừng và động vật hoang dã.	66
2.4.4. Tình trạng bảo tồn tài nguyên thiên nhiên và môi trường.	67
2.4.5. Công tác nghiên cứu khoa học về các giá trị của di sản.	68
2.4.6. Công tác quản lý di sản gắn với phát triển Du lịch.....	69
2.4.7. Công tác đầu tư và quản lý tài chính.....	75
2.4.8. Công tác kiểm tra, xử lý vi phạm.	76
CHƯƠNG 3: PHƯƠNG HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC ĐỐI VỚI VIỆC BẢO TỒN VÀ PHÁT HUY GIÁ TRỊ CỦA DSTN THẾ GIỚI - VƯỜN QUỐC GIA PHONG NHA KẼ BÀNG, TỈNH QUẢNG BÌNH.....	78
3.1. Đánh giá những yếu tố tích cực và tiêu cực ảnh hưởng đến công tác quản lý nhà nước đối với di sản thiên nhiên thế giới- Vườn quốc gia Phong Nha- Kẻ Bàng.....	78

3.1.1. Yếu tố tích cực.....	78
3.1.2. Yếu tố tiêu cực.....	80
3.2. Một số phương hướng nhằm nâng cao hiệu quả của Quản lý nhà nước đối với việc bảo tồn và phát huy Di sản thiên thế giới vườn Quốc gia Phong Nha Kẻ Bàng.....	83
3.3. Một số đề xuất nhằm tăng cường hiệu quả Quản lý nhà nước đối với việc bảo tồn và phát huy giá trị của vườn Quốc gia Phong Nha Kẻ Bàng .	84
3.3.1. Tăng cường việc áp dụng chính sách, xây dựng chế độ quản lý với di sản.....	84
3.3.2. Giải pháp đối với việc bảo vệ môi trường và động vật hoang dã	85
3.3.3. Giải pháp giảm thiểu tác động xấu của Du lịch đến Di sản.	85
3.3.4. Đào tạo nguồn nhân lực phục vụ công tác quản lí di sản.	86
3.3.5. Tăng cường công tác kiểm tra và xử lí vi phạm.....	87
3.3.6.. Tăng cường tuyên truyền pháp luật, nâng cao ý thức bảo vệ di sản...	87
PHẦN KẾT LUẬN.....	89
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	
PHỤ LỤC	

PHẦN MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài khóa luận.

Trong những năm gần đây, cùng với quá trình toàn cầu hóa, đất nước chúng ta đang có sự chuyển mình rõ rệt về mọi mặt của đời sống xã hội. Tiếp theo những thành tựu lớn về kinh tế thì nền văn hóa cũng có nhiều dấu hiệu đáng lạc quan. Cùng với những nỗ lực của các cấp, các ngành, những giá trị, truyền thống văn hóa tốt đẹp của dân tộc được tìm kiếm và làm sống lại, nhiều di sản, di tích được phục dựng, bảo tồn và bảo vệ hợp lí. Một trong những bằng chứng cho thấy sự thành công đó là lượng các di sản văn hóa của Việt Nam được UNESCO công nhận là di sản thế giới không ngừng tăng lên. Tính đến thời điểm tháng 4-2011, cả nước đã có tới 11 di sản được công nhận là di sản thế giới. Chúng ta nhận thức được sâu sắc giá trị của di sản văn hóa, DSVH không chỉ là bằng chứng sinh động cho một thời kì, một quá trình lịch sử mà còn là điểm tựa cho việc xây dựng các giá trị văn hóa cho thế hệ mai sau. Di sản văn hóa là tài sản quý báu của mỗi quốc gia dân tộc. Nó là một trong những bộ phận cấu thành nên đặc trưng văn hóa riêng cho từng vùng, miền.

Ở nước ta, ngay từ sau khi nước Việt Nam dân chủ cộng hòa thành lập, Đảng và Nhà nước đã nhận thức sâu sắc tầm quan trọng của Di sản văn hóa. Ngày 23-11-1945, Hồ Chủ Tịch đã kí sắc lệnh 65 về “ Bảo tồn cổ tích trên toàn cõi Việt Nam”. Từ đó, ngày 23-11 hàng năm được lấy làm ngày di sản của cả nước, nhờ vậy mà các Di sản văn hóa đã được quan tâm bảo vệ.

Hiện nay, trong bối cảnh đất nước phát triển theo nền kinh tế thị trường, thế giới đang trong thời kì hội nhập thì văn hóa nói chung và di sản văn hóa nói riêng cũng đang đứng trước những cơ hội và thách thức mới. Điều đó đặt

ra nhiều vấn đề trong công tác bảo tồn và phát huy các giá trị của di sản văn hóa, làm sao để đem các di sản văn hóa phục vụ cho đời sống của cộng đồng nhưng vẫn giữ được những giá trị của di sản là một vấn đề lớn cho các nhà quản lý văn hóa. Ngoài ra, khi nghiên cứu đề tài này, tôi hi vọng sẽ được tìm hiểu sâu về các vấn đề: văn hóa và quản lý văn hóa, di sản và bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hóa...qua đó trải nghiệm các kinh nghiệm thực tế cho bản thân, củng cố thêm kiến thức chuyên ngành để có một vốn kiến thức nhất định phục vụ cho công tác sau này.

Tôi sinh ra và lớn lên trên quê hương Quảng Bình, tự hào về mảnh đất gió Lào cát trắng nơi đây không chỉ là mảnh đất của những con người quật cường trong đấu tranh chống lại thiên tai địch họa và giặc ngoại xâm. Ngày nay tôi còn tự hào hơn vì trên quê hương mình sừng sững một di sản được UNESCO công nhận là DSTN thế giới. Tìm hiểu về đề tài này cũng như là một cách để thể hiện tình yêu và lòng tự hào đến quê hương của mình.

Chọn đề tài này tôi không có tham vọng gì lớn lao ngoài việc tìm hiểu về hoạt động quản lý nhà nước hiện nay về di sản thiên nhiên thế giới- Vườn quốc gia Phong Nha- Kẻ Bàng, qua đó đóng góp một góc nhìn mới của một tân cử nhân quản lý văn hóa đối với vấn đề bảo tồn và phát triển một di sản của nhân loại trên quê hương Quảng Bình

2. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.

Đối tượng nghiên cứu của công trình là hoạt động quản lý nhà nước đối với di sản thiên nhiên thế giới - Vườn quốc gia Phong Nha - Kẻ Bàng

Phạm vi nghiên cứu của đề tài là: các chính sách, văn bản pháp luật liên quan đến quản lý văn hóa và di sản văn hóa; Các cơ quan quản lý nhà nước và quản lý sự nghiệp về văn hóa, đặc biệt là ban quản lý Vườn quốc gia Phong - Nha Kẻ Bàng.

3. Mục đích nghiên cứu.

Từ việc nghiên cứu các tài liệu, văn bản về quản lý nhà nước đối với văn hóa, hoạt động quản lý nhà nước đối với di sản văn hóa, mục đích nghiên cứu của đề tài là:

- Hệ thống hóa những chính sách và pháp luật liên quan đến di sản văn hóa.
- Tìm ra các giá trị nổi bật của vườn quốc gia Phong Nha Kẻ Bàng, nghiên cứu thực trạng quản lý nhà nước đối với việc bảo tồn và phát huy giá trị của di sản thiên nhiên thế giới- Vườn quốc gia Phong Nha- Kẻ Bàng.
- Tìm ra những thành tựu và tồn tại trong việc quản lý đối với DSTN thế giới - Vườn quốc gia Phong Nha - Kẻ Bàng nhằm xây dựng một phương pháp quản lý khoa học, áp dụng riêng cho việc bảo tồn và phát huy giá trị của di sản thiên nhiên thế giới -Vườn quốc gia Phong Nha Kẻ Bàng

4. Cơ sở lý luận và phương pháp nghiên cứu.

- Lý luận của đề tài dựa trên quan điểm của Chủ nghĩa Mác-Lê Nin và tư tưởng Hồ Chí Minh. Đề tài còn dựa trên quan điểm của Đảng về văn hóa, lý luận của nhà nước về pháp luật quản lý Văn hóa.
- Để hoàn thành bài khóa luận này, tôi đã sử dụng những phương pháp nghiên cứu, tổng hợp tư liệu; phương pháp điền dã, phương pháp quan sát thực tế; phương pháp so sánh, phân tích số liệu...

5. Đóng góp của khóa luận.

- Khóa luận đóng góp một công trình nghiên cứu quản lý nhà nước về văn hóa, có giá trị làm tài liệu về quản lý nhà nước nói chung, quản lý văn hóa và di sản văn hóa nói riêng.
- Khóa luận cung cấp một góc nhìn mới về quản lý DSTN thế giới - Vườn quốc gia Phong Nha - Kẻ Bàng, góc nhìn của sinh viên chuyên ngành quản lý văn hóa.

- Khóa luận đóng góp những ý kiến nhằm phát huy hiệu quả của quản lý nhà nước đối với việc bảo tồn và phát huy giá trị của DSTN thế giới - Vườn quốc gia Phong Nha - Kẻ Bàng.

6. Cấu trúc khóa luận

Ngoài phần Mở đầu, Kết luận, Phụ lục và Tài liệu tham khảo, nội dung chính của khóa luận gồm ba chương:

Chương 1: Quản lý nhà nước đối với văn hóa và di sản văn hóa- một số vấn đề lý luận.

Chương 2: Thực trạng của quản lý nhà nước đối với việc bảo tồn và phát huy các giá trị của Vườn quốc gia Phong Nha Kẻ Bàng, tỉnh Quảng Bình.

Chương 3: Phương hướng và giải pháp tăng cường quản lý nhà nước đối với việc bảo tồn và phát huy giá trị của Vườn Quốc gia Phong Nha Kẻ Bàng, tỉnh Quảng Bình.

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. *Bài giảng Pháp luật văn hóa* (2009), Đại học Văn hóa Hà Nội.
2. *Công ước quốc tế về bảo vệ DSTN và DSVH thế giới*(1972), Đại hội UNESCO lần thứ 17, Paris.
3. Công ước quốc tế về bảo vệ di sản văn hoá phi vật thể(2003), Đại hội đồng UNESCO, phiên họp thứ 32, Paris
4. Cục Di sản văn hóa(2008), *Một con đường tiếp cận DSVH*, tập 1. Nxb Thế giới, Hà Nội.
5. Cục thống kê tỉnh Quảng Bình (2007), *Niên giám thống kê 2006*
6. Hoàng Đạo Kính (2002), *DSVH bảo tồn và trùng tu*, Nxb Văn hóa Thông tin
7. *Luật Di sản văn hóa sửa đổi năm 2009* (2009), Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội
8. *Luật Venice – luật quốc tế về bảo tồn và khắc phục lại các công trình và di tích lịch sử*, bản dịch của Cục Bảo tồn bảo tàng, Nxb Văn hóa thông tin
9. *Một số vấn đề đổi mới nội dung quản lý nhà nước và phương thức công tác dân tộc* (2003), Nxb Văn hóa dân tộc.
10. Nguyễn Đăng Duy, Trịnh Minh Đức (1993), *Bảo tồn di tích lịch sử văn hóa*, Trường Đại học Văn hóa Hà Nội.
11. Nguyễn Xuân Đặng, Phạm Nhật, Phạm Trọng Ảnh & Hendrichsen (1998), *Kết quả điều tra, nghiên cứu hệ thú ở Phong Nha – Kẻ Bàng*, tổ chức động vật, thực vật quốc tế, Hà Nội.
12. Phan Văn Tú, *Đại cương về khoa học quản lý*, GT chuyên ngành – H: Nxb Văn hóa thông tin

13. Phạm Duy Đức (2006), *Những thách thức của văn hóa Việt Nam trong quá trình hội nhập kinh tế quốc tế*, Nxb Văn hóa thông tin, Hà Nội.
14. *Quản lý hoạt động văn hóa* (1998), Gt chuyên ngành, Đại học Văn hóa Hà Nội, Nxb Văn hóa thông tin
15. Sở Khoa học công nghệ Quảng Bình (2002), *Phong Nha Kẻ Bàng- tư liệu tổng quan, Xí nghiệp in Quảng Bình*.
16. Sở Văn hóa thông tin tỉnh Quảng Bình (1998), *Thám hiểm du lịch Phong Nha, xí nghiệp in Quảng Bình*.
17. Trần Quốc Bảng (1994), *Quản lý nhà nước về văn hóa nghệ thuật trong cơ chế thị trường*
18. Trường Đại học Văn hóa Hà Nội (1993), *Gt bảo tồn di tích lịch sử văn hóa*, Xưởng in trung tâm thông tin khoa học kỹ thuật quân sự.
19. *Văn kiện hội nghị lần V, BCH TW Đảng khóa VIII* (1998) – H, Nxb Chính trị quốc gia

Một số website:

- www.cinet.gov.vn
- www.dangcongsan.vn
- www.phongnhakebang.vn
- www.tailieu.vn
- www.quangbinh.gov.vn